

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.:

Pedagogiczne konsekwencje ekologii mediów Neila Postmana

Rozprawa doktorska dotyczyła koncepcji ekologii mediów Neila Postmana w kontekście pedagogicznym. Tematyka niniejszej pracy oscylowała wokół dwóch głównych kategorii pedagogicznych, którymi zainteresowany był Postman: dzieciństwa i edukacji szkolnej. Jako cele pracy zostały wyznaczone prezentacja i analiza koncepcji Postmana oraz ocena stopnia ich aktualności.

W pierwszej kolejności w dysertacji należało zagłębić się w pochodzenie sposobu myślenia Postmana o mediach. Czerpał on w tym zakresie przede wszystkim (choć nie tylko) z twórczości uczonych, których można zaklasyfikować jako członków nieformalnej szkoły intelektualnej zajmującej się mediami zwanej „Szkołą Toronto”. Zatem pierwsza część pierwszego rozdziału polegała na zaprezentowaniu głównych przedstawicieli „Szkoły Toronto” oraz scharakteryzowaniu jej problematyki badawczej. Szkoła ta najczęściej jest postrzegana przez pryzmat determinizmu technologicznego (ewentualnie medialnego), dlatego też i ten pogląd stał się przedmiotem rozważań pierwszej części pracy. W końcu konieczne było przedstawienie postmanowskiej koncepcji ekologii mediów, która w rzeczywistości powinna być docelowym sposobem postrzegania nie tylko poglądów samego Postmana, ale całej myśli „Szkoły Toronto”. Pierwsza część pracy wyznacza zatem ramy interpretacyjne dla dalszych rozważań.

Kolejne trzy rozdziały pracy zasadniczo dotyczyły tych samych zagadnień, mianowicie oddziaływania dominującego w danej kulturze środka przekazu na zachowania, postawy czy sposoby myślenia, a w konsekwencji na samych uczniów i charakter edukacji oraz sposobu, w jaki dominujące w danej kulturze medium jest w stanie implikować społeczny status dziecka. Pierwszy z tych rozdziałów miał charakter stricte historyczny, ukazujący ciągłość zmian pomiędzy kulturami zdominowanymi przez kolejno kulturę oralną oraz kulturę piśmienną. Kolejny rozdział również miał poniekąd charakter historyczny, gdyż dotyczył kultury telewizyjnej, która niedawno ustąpiła kulturze internetowej. W rozdziale przedstawione zostały poglądy Postmana na telewizję, będące punktem wyjścia dla części poświęconej internetowi. W czwartym rozdziale zostało podjęte zagadnienie kultury internetowej i jej implikacji pedagogicznych. Jest to najważniejsza część pracy, ponieważ to w niej właśnie okaże się, w jakim zakresie moż-

na mówić o tym, że internet powieliła pewne cechy charakterystyczne telewizji oraz ich konsekwencje.

Ostatnia część pracy dotyczyła termostaticznej koncepcji edukacji Postmana i rozwiązań, jakie w jej ramach zaproponował w celu przeciwstawienia się negatywnym konsekwencjom telewizji.

Barbierowej Krosny